

ISSN 2082-8675

nr 20 (01/2016)

KWARTAŁ

magazyn SKN SPATIUM

Barbara Skórzak

Bo w Ostrem się dzieje

Na obszarach wiejskich organizacje pozarządowe coraz częściej podejmują różnego typu działania, które mają wpływ na integrację środowiska lokalnego. Najczęściej realizuje się projekty edukacyjne, ekologiczne oraz kulturalne. Różnorodność działań podejmowanych przez sektor pozarządowy na wsiach związana jest z licznymi problemami występującymi na obszarach wiejskich oraz utrudnionym dostępem do różnego rodzaju form aktywności. Ponadto istotne jest, że potrzeba realizowania przedsięwzięć skierowanych do różnego typu grup społecznych sprzyja zwiększeniu różnorodności projektów realizowanych na wsiach. Jednak najistotniejsze wydaje się, że projekty społeczne realizowane na terenach wiejskich powinny odpowiadać aktualnym problemom oraz potrzebą mieszkańców. Różnorodność działań jakie podejmowane są na obszarach wiejskich sprzyja

Dzień Seniora 2016 r.

foto: Aleksandra Skórzak

podejmowaniu współpracy organizacji pozarządowych z sektorem publicznym oraz innymi podmiotami.

Jedną z miejscowości, w której już od paru lat realizuje się projekty społeczne realizowane ze środków pozyskanych z małych konkursów grantowych jest Ostre. Jest to malownicza miejscowość w województwie śląskim, powiecie żywieckim, leżąca u podnóża góry Skrzyczne. Ostre jest jedną z sześciu jednostek pomocniczych gminy Lipowa, jednak warto zaznaczyć, że jest to jedyna miejscowość w której nie ma szkoły, przedszkola. Jedynym miejscem, które skupia życie mieszkańców jest budynek Ochotniczej Straży Pożarnej. W Ostrem zauważalny jest problem z brakiem integracji społecznej, która wynika głównie z faktu, że dzieci uczęszczają do szkół w różnych miejscowościach, co przyczynia się do sztucznego podziału mieszkańców.

Sytuacja w Ostrem od paru lat ulega ciągłej poprawie, a to za sprawą działającej w miejscowości grupie nieformalnej, która pozyskuje środki oraz organizuje różnego rodzaju projekty społeczne. Do poprawy sytuacji w miejscowości przyczynia się również współpraca pomiędzy prężnie działającą Radą Sołecką, Ochotniczą Strażą Pożarną oraz grupą nieformalną.

Nie da się jednoznacznie określić momentu, który zapoczątkował pozytywne zmiany społeczne w Ostrem, jednak za punkt odniesienia można przyjąć rok 2011, kiedy po raz pierwszy zostały zorganizowane spotkania „Klubu Matki i Dziecka”. Spotkania odbywały się raz w tygodniu w okresie wakacyjnym w strażnicy OSP. Zajęcia skierowane były do dzieci w wieku przedszkolnym. Równocześnie w tym samym budynku odbywało się spotkanie młodych matek. Materiały potrzebne do prowadzenia zajęć oraz poczęstunek dla dzieci i mam przynoszony był przez rodziców dzieci uczęszczające do klubiku.

W kolejnych latach organizatorzy inicjatywy pozyskiwali środki zewnętrzne na realizację i równoczesne uatrakcyjnienie proponowanych zajęć. Jednym z pierwszych funduszy pozyskanych na działalność Klubu Matki i Dziecka był program „Działaj Lokalnie” realizowany na terenie powiatu żywieckiego przez Żywiecką

Fundację Rozwoju, a finansowany przez Polsko – Amerykańską Fundację Wolność i Akademię Filantropii w Polsce. Sam projekt nosił nazwę „Razem Razniej”. W ramach projektu zakupione zostały materiały dydaktyczne oraz przeprowadzone zostały zajęcia dla młodych matek m.in. z zakresu prawidłowego rozwoju dzieci. W następnym roku pozyskano środki finansowe z Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, które zapewniły możliwość realizacji kompleksowych zajęć za równo dla dzieci jak ich mam. W tym samym czasie powrócono do inicjatywy zapoczątkowanej 10 lat wcześniej, a mianowicie „Dnia Latawca”. Wydarzenie to organizowane jest od szczęście lat na przełomie września i października przy współpracy ze Stowarzyszeniem Ziemi Lipowskiej. Wspólne puszczanie latawców przez dzieci i dorosłych okazało się niesamowitym przykładem na to, że przy małych nakładach finansowych można zorganizować wydarzenie sprzyjające integracji środowiska lokalnego. Od 2015 roku nawiązana została współpraca z autorami blogu „Lipowa i okolice”, co przyczyniło się do promocji wydarzenia, a w następstwie zwiększenia liczby uczestników.

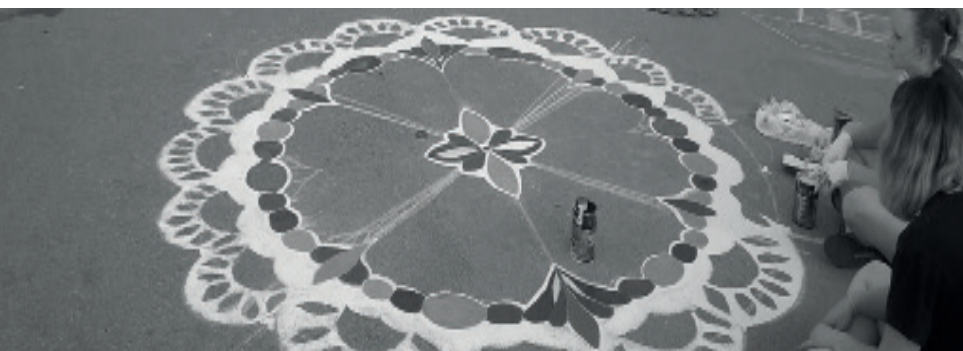
Trzeba wspomnieć, że od paru lat Rada Sołecka wraz z Ochotniczą Strażą Pożarną organizuje Festyn Rodzinny z okazji Dnia Dziecka. Festyn ten jest kolejną okazją do integracji środowiska wiejskiego. W przeciwieństwie do wielu tego typu wydarzeń odbywających się na terenie gminy i powiatu w Ostrym wszystkie atrakcje oraz poczęstunek na festynie są darmowe, co niewątpliwie ma wpływ na dużą frekwencję i zachęca mieszkańców do uczestnictwa. Kolejną inicjatywą również podejmowaną przez wyżej wymienione instytucje jest tzw. „Oplatek Dla Seniora”, w którym uczestniczą osoby starsze. Na oplatku (bo tak zwyczajowo nazywane jest to wydarzenie) starsze osoby z miejscowości spędzają ze sobą jedną z poświęconych sobót, przy obiedzie i wspomnieniach. Inicjatywa ta okazała się bardzo potrzebna z punktu widzenia aktywizacji oraz integracji starszego pokolenia Ostrego. Co roku to poświęcone spotkanie cieszy się wielkim zainteresowaniem ze strony seniorów.

W 2015 roku dzięki grupie nieformalnej oraz współpracy z Żywiecką Fundacją Rozwoju, został również zrealizowany projekt o nazwie „Uśmiech i pogoda ducha z placem zabaw dla malucha”, tym razem finansowany z Funduszu Ini-

cjatyw Obywatelskich „Śląskie Lokalnie”. W ramach projektu w Ostrem zostały namalowane na boisku gry podwórkowe o tematyce góralskiej, ale również z pomocą mam oraz dzieciaków z klubiku została obsadzona kwiatami oraz krzewami skarpa przy placu zabaw. Miejsce to zmieniło się nie do poznania, a realizacja tego projektu była możliwa tylko poprzez zaangażowanie mieszkańców. Trzeba w tym miejscu zaznaczyć, że projekty tego typu nie dość, że pozwalają na zagospodarowanie przestrzeni to również wpływają na integrację środowiska wiejskiego. Jednak istotny wydaje się również fakt, że angażowanie mieszkańców w takie działania ma wpływ na społeczną odpowiedzialność za przestrzeń która ich otacza.

W artykule tym nie da się opisać wszystkich działań oraz projektów społecznych realizowanych w od kilku lat w małej miejscowości liczącej ok 500 mieszkańców, ale warto wspomnieć o corocznych akcjach zbierania śmieci na szlakach górskich. Dzieci oraz młodzież wraz z rodzicami sprzątają szlaki górskie, które przebiegają przez miejscowość. Ta inicjatywa pokazuje również w jaki prosty sposób można angażować mieszkańców do dbania o wspólną przestrzeń oraz środowisko.

Opisane wyżej projekty oraz inicjatywy pokazują, że nawet w małej podgórskiej wsi można realizować różnego typu przedsięwzięcia społeczne, które przyczyniają się do integracji oraz zwiększania identyfikacji mieszkańców z miejscem zamieszkania. Już po paru latach widać efekty pracy jaką włożyli organizatorzy, wolontariusze, strażacy oraz Rada Sołecka, aby w Ostrem re-

Działania w ramach projektu „Uśmiech i pogoda ducha” z placem zabaw dla dzieci

alizowane były inicjatywy, które przyczyniają się do ożywienia społecznego. Ponadto projekty pro ekologiczne OSTRE EKO – 2012, oraz „Zielono nam/mam w głowie” przyczyniły się do zapoczątkowania pozytywnych zmian dotyczących czystości i estetyki przestrzeni. Coraz większa promocja działań, pomoc ze strony władz samorządowych przyczynia się do kontynuacji pracy na rzecz dobra wspólnego i budowanie społeczeństwa obywatelskiego, co było głównym założeniem na początkowym etapie działalności grupy nieformalnej. Niewątpliwie duże znaczenie ma również umiejętność współpracy liderów grupy nieformalnej oraz organizacji pozarządowych, które chętnie ze sobą współpracują i wymieniają się własnym doświadczeniem.